

# **AFSTANDEN**

Ik was pas vijf minuten in Nederland en ik had er al een hekel aan. Daar stonden we dan op Schiphol; mijn ouders, mijn jongste zus en ik, vers aangekomen uit mijn geboorteland Australië. Ik was dertien jaar oud en het was zomer 1975. De warmste zomer sinds 1940 toen de Duitsers Nederland binnenvielen maar ik voelde me alles behalve een veroveraar. Het was bloedheet en benauwd. Ik was hitte gewend in Australië maar dit was alsof iemand een doorweekt wollen laken over me heen had gegooid.

We hadden een behoorlijke afstand afgelegd, wel 18.000 kilometer maar de afstand was in werkelijkheid veel groter. Het was de afstand tussen Australië, een jong en dynamisch land en Nederland, een land ver over zijn hoogtepunt, overvol en uitgeblust. Het was de afstand tussen mijn zorgeloze, zonnige jeugd en een onzekere toekomst. Australië was lichtjaren ver weg.

Mijn opa haalde ons op. We hadden hem al anderhalf jaar niet meer gezien sinds hij naar Nederland was teruggekeerd. Na een ferme knuffel en een slobberige wangzoen, reden we richting Friesland. Het landschap onderweg was plat en lelijk. Mijn vader klaagde altijd dat Australische vergezichten zo saai waren maar dit kon hij toch onmogelijk prefereren? Fel groene velden met gele madeliefjes. Verdeeld in keurige rechte vakjes, gescheiden door ondiepe slootjes met vies ruikend water. Ik keek mijn ogen uit. Alles was zo netjes en keurig als een tafel gedekt voor het zondags ontbijt. Ik was een veel ruigere en wilde omgeving gewend.

Opeens ging de keurig geplaveide weg over in kinderkopjes en opa's auto begon vervaarlijk te schokken: we waren in Burum gearriveerd, een dorpje in "the wilds of" Friesland. We stopten voor een rijtjeshuis dat niet te onderscheiden was van zijn twee burens en stapten uit. Zoiets had ik nog nooit gezien.

D'r woonden toch geen mensen in dit soort blokkendozen. Toch? Binnen troffen we mijn oma aan die we altijd Nanna noemden. Daar zat ze dan, weggezakt in een grote stoel die haar leek te verzwelgen en omringd

door haar schatten; postzegels, munten, tijdschriften, lappen stof die ooit wel eens van pas zouden kunnen komen, een blik speculaas en haar onvermijdelijke, dampende kop thee. Zo kende ik haar nog uit Australië. Gelukkig was niet alles veranderd.

Burum had heus wel zijn charmes alleen ze waren verdomd goed verborgen. De maan had niet vreemder geleken. Het dorpje was van oudsher een boerengemeenschap en overal liepen verweerde boeren rond in rubberen laarzen en blauwe overals, een pet tot net boven de wenkbrauwen getrokken en een pijp tussen de tanden geklemd. Alom zag je ouderwetse boerenwoninkjes met grote schuren, lage daken, kleine raampjes en binnenplaatsen glimmend van de koeienstront. En daartussen rijen identieke, moderne huizen met een plukje gras voor en achter die als tuinen moesten fungeren. Een paar armzalige bloemetjes probeerden de aanblik op te vrolijken maar het mocht niet baten.

Wat me het meest bij is gebleven is de alom aanwezige, penetrante geur van mest. De dorpelingen hadden een heilig geloof in de heilzame werking van mest en waren ervan overtuigd dat het overal goed voor was. Het werd rijkelijk uitgestrooid over hun velden en tuinen en het had me niet verbaasd als ze het op hun eten strooiden! De sterke geur van mest hing over het dorpje als een soort mist maar niemand leek het op te vallen behalve ons. Ik had voor het eerst vreselijk veel last van hooikoorts en mijn neus was continu verstopt. Dit was wellicht een zegen. Op die manier werd mij de volle lading van de mestgeur bespaard.

Na een paar weken had Nanna iets bijzonders voor me in petto. Ze vond het hoog tijd dat ik met jongens van mijn eigen leeftijd omging. Een paar jongens uit de buurt werden opgetrommeld om me mee op sleeptouw nemen. Toen ik dat hoorde werd ik overmand door emoties. Ik holde de trap op en verstopte me in een linnenkast en begon vreselijk te janken. De afgelopen weken waren slopend voor me geweest, zowel fysiek als geestelijk: afscheid nemen van mijn geboorteland en oudere zus en broer en wennen aan een nieuwe taal en vreemde omgeving. Ik voelde me verward en eenzaam. Verlegen was ik nooit geweest maar op dat moment was ik

voor alles overgevoelig. Mijn vader en opa dwongen me steeds in ongemakkelijke situaties. Weliswaar met de beste bedoelingen maar ik voelde me er vreselijk opgelaten bij. Zo moest ik boodschappen doen bij het plaatselijke winkeltje maar ik sprak toen nog geen woord Nederlands behalve " 'n lekker kopje thee". Ik probeerde me wanhopig verstaanbaar te maken, aarzelend en stotterend, terwijl de beduusde winkelier niet begrijpend naar me keek. Ik verliet doorgaans de winkel, blozend van schaamte en zonder boodschappen. Mijn gevoelige tiener ego had het dagelijks zwaar te verduren. Het idee om een middag met vreemde jongens op pad te gaan was ondraaglijk maar Nanna was onvermurwbaar.

Ik hoorde de deurbel en veegde mijn tranen weg. Die "bloody Dutchies" moesten vooral niet denken dat ik een huilebalk was. Ik ging naar beneden en werd voorgesteld aan een houderige, lange tiener die natuurlijk Hans heette. Hij stak beleefd zijn hand uit maar ik negeerde hem. Handen schudden vond ik verwijfd en aanstellerig. Ik ging het spel nu volgens mijn eigen regels spelen. Ik zou me niet aan Nederland aanpassen, Nederland moest zich maar aan mij aanpassen! Hij keek me aan en zei: "Come."

[Wilt u het hele manuscript lezen e-mail ons.](#)